

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/23/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4616206984
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4616206984.4

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Denisy Šaligovej vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: O. V. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, Škultétyho 1577/8, Topoľčany, dieťa matky: M. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX/XX, XXX XX G., zastúpená JUDr. Jozefom Dudzikom a JUDr. Kristínou Gerovou, advokátmi so sídlom Škultétyho 1597/7, 955 01 Topoľčany, a otca: R. M., nar. XX.XX.XXXX bytom XXX XX G., t. č. na neznámom mieste, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Topoľčany č. k. 9P/211/2016-404 zo dňa 28.03.2019 takto

rozhodol:

Odvolačný súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Topoľčany (súd prvej inštancie) napadnutým uznesením č. k. 9P/211/2016-404 zo dňa 28.03.2019 návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 2 ods. 1, § 360 ods. 1, § 361 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, 2, § 329 ods. 1, § 331 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 37 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“) a § 3 ods. 1, 3, 5, 6 vyhlášky č. 207/2016 Z. z.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že dňa 05.03.2019 mu bol doručený návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým otec požadoval, aby súd uložil matke povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu. Návrh odôvodnil tým, že maloleté dieťa nevidel už tri roky, pričom už vyše dvoch rokov prebieha na konanie, v rámci ktorého sa má rozhodnúť o právach a povinnostiach k maloletému dieťaťu. Počas tejto doby mu matka zamedzuje v styku s dieťaťom, a to napriek vykonateľnému rozhodnutiu sp. zn. 11P/234/2015 zo dňa 20.08.2018, ktorým upravil styk otca s maloletým dieťaťom do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 11P/234/2015, pričom ignoruje aj proces výkonu rozhodnutia.

3. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s návrhom otca na nariadenie neodkladného opatrenia a stavom konaní, v ktorých sa rieši úprava rodičovských práv a povinností, najmä konania o výkon rozhodnutia, dospel k záveru, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný. Na Okresnom súde totiž prebieha konanie sp. zn. 10Em/3/2018 o výkon rozhodnutia - uznesenia sp. zn. 11P/234/2015 zo dňa 20.08.2018. Vo veci bol dňa 04.12.2018 nariadený výkon rozhodnutia, voči čomu podala odvolanie matka. Za situácie, keď existujú iné prostriedky ochrany práv dotknutej osoby (v tomto prípade otca), nie je daná naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov neodkladným opatrením v zmysle návrhu otca, čo je v súlade s princípom subsidiarity neodkladných opatrení. Súd tiež poukazuje na to, že v rámci konania o výkon rozhodnutia je súd v súlade s § 3 vyhlášky č. 207/2016 Z. z. oprávnený

posudzovať, či existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa povinný nemôže podrobovať rozhodnutiu, t. j. dôvody na strane matky i maloletého dieťaťa. Ak súd zistí, že možno existujúce ospravedlniteľné dôvody odstrániť a plnenie rozhodnutia dosiahnuť účasťou na sociálnom poradenstve, psychologickom poradenstve alebo na inom odbornom poradenstve, môže nariadiť povinnosť podrobiť sa poradenstvu neodkladným opatrením, a to aj po nariadení výkonu rozhodnutia (§ 3 ods. 3, 5 a 6 vyhlášky č. 207/2016 Z. z.). Na to, aby sa realizovalo vykonateľné rozhodnutie súdu tak slúži konanie o výkon rozhodnutia, ktoré už aktuálne prebieha a v rámci tohto konania má súd k dispozícii procesné prostriedky na zabezpečenie výkonu rozhodnutia.

4. Vzhľadom na správu kolízneho opatrovníka zo dňa 14.03.2019 mal súd prvej inštancie za to, že je potrebné začať konanie vo veci samej o uloženie výchovného opatrenia. Toto konanie súd začal z úradnej povinnosti v súlade s § 23 ods. 2 CMP, a to uznesením č. k. 9P/55/2019-8 zo dňa 28.03.2019. V tomto konaní bude potrebné v rámci riadneho dokazovania posúdiť, aký druh výchovného opatrenia a v akom trvaní najlepšie zabezpečí účel výchovného opatrenia. Pri výbere druhu výchovného opatrenia bude súd prihliadať na to, aby uložené výchovné opatrenie bolo efektívne, t. j. aby prinieslo požadovaný výsledok. Konanie o uloženie výchovného opatrenia bude vedené ako samostatné konanie.

5. Proti tomuto uzneseniu v celom rozsahu podal v zákonnej lehote odvolanie otec, ktorý žiadal, aby súd vyhovel jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Súd svoje rozhodnutie oprel len o to, že sa vedie konanie sp. zn. 10Em/3/2018, a teda existujú iné prostriedky ochrany práv dotknutej osoby. Výkon rozhodnutia sa vedie už vyše pol roka a on dcéru nevidel ešte ani jedenkrát. Súd sa musí zaoberať skutočnosťou, či existuje prostriedok ochrany práva a taktiež či je efektívny, a pokiaľ nie je, musí využiť všetky prostriedky na dosiahnutie nápravy. Považoval za zvláštne, že súd začína z úradnej povinnosti konanie o uloženie výchovného opatrenia, ale nepokladá za potrebné vec riešiť neodkladným opatrením.

6. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP, § 2 ods. 1 CMP) bez viazanosti na rozsah a dôvody odvolania (§ 65, § 66 CMP) po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP.

7. Pri rozhodovaní o návrhu navrhovateľov na nariadenie neodkladného opatrenia bolo potrebné aplikovať jednak ustanovenie § 360, § 361 CMP a jednak ustanovenie § 324 a nasl. CSP v nadväznosti na ustanovenie § 2 ods. 1 CMP. Vo všeobecnosti súd môže nariadiť neodkladné opatrenie pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení (§ 324 ods. 1 CSP), a to vtedy, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP). Súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (§ 329 ods. 1 CSP). Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP). Zmyslom neodkladného opatrenia podľa uvedených zákonných ustanovení je poskytnúť dočasnú ochranu oprávnenej strane a zabrániť zhoršovaniu jej postavenia, a to napriek tomu, že súd nemá náležite zistený skutkový stav. Aby však súd mohol poskytnúť ochranu nariadením neodkladného opatrenia, musí byť aspoň osvedčené, že existuje určité právo ochrany domáhajúceho sa subjektu a že toto právo môže byť ohrozené alebo narušené a na jeho ochranu je neodkladné opatrenie potrebné. Jedným z predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia je existencia právneho záujmu na neodkladnom opatrení, navrhovateľ musí v návrhu osvedčiť potrebnosť navrhovaného neodkladného opatrenia, pričom ide predovšetkým o osvedčenie toho, že nariadením neodkladného opatrenia sa dosiahne účel ochrany poskytovanej súdom v základnom alebo exekučnom konaní.

8. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie aplikoval na danú vec ustanovenia Civilného mimosporového poriadku a Civilného sporového poriadku, pričom súd v odôvodnení svojho uznesenia citoval konkrétne ustanovenia, na ktoré poukazuje aj odvolací súd. Dočasný charakter neodkladného opatrenia umožňuje, že pred jeho nariadením súd nemusí dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej. Na druhej strane súd nemá rozhodnúť bez osvedčenia aspoň základných skutočností dôležitých pre prijatie záveru o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Nariadenie neodkladného opatrenia je podľa zákonných predpokladov prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy, že tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, že táto dočasná úprava je

potrebná, že sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav a že sa neprímeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi (účastník nie je obmedzený spôsobom neprímeraným povahe veci). Neodkladné opatrenie je rozhodnutie dočasné a neprejudikuje výsledok konania pred súdom. Zmyslom neodkladného opatrenia je teda poskytnúť dočasnú ochranu účastníkovi a zabrániť zhoršovaniu jeho postavenia.

9. Rozhodujúc o odvolaní otca namietajúc správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým súd zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým otec žiadal uložiť matke maloletého dieťaťa povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu, dospel odvolací súd k záveru o vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia. V tomto smere odvolací súd uvádza, že predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je splnenie zákonnej podmienky - potreby bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania, ktorú musí mať súd aspoň osvedčenú. Aj podľa názoru odvolacieho súdu podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia o uloženie povinnosti matke maloletého dieťaťa podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu neboli dostatočne osvedčené, predovšetkým za situácie, že existujú iné prostriedky ochrany práv otca maloletého dieťaťa na zabezpečenie jeho styku s maloletou O.. Nedostatok potreby bezodkladnej úpravy pomerov odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie vzhladol v tom, že na Okresnom súde Topoľčany sa vedie iné konanie, konkrétne konanie o výkone rozhodnutia, ktorým je uznesenie Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 11P/234/2015 zo dňa 20.08.2018. Týmto uznesením súd prvej inštancie nariadil, že otec je oprávnený sa s maloletou O. stretávať každý nepárny týždeň v roku v stredu od 15,00 hod do 16,00 hod na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny v Topoľčanoch, v referáte poradensko-psychologických služieb bez prítomnosti matky, za prítomnosti pracovníka úradu práce sociálnych vecí a rodiny, referátu poradensko-psychologických služieb, do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 11P/234/2015. Výkon tohto rozhodnutia súdu sp. zn. 11P/234/2015 zo dňa 20.08.2018 bol nariadený uznesením č. k. 10Em/3/2018-11 zo dňa 04.12.2018, pričom matka proti tomuto rozhodnutiu súdu podala odvolanie. V dôsledku podaného odvolania konanie o výkon rozhodnutia nie je právoplatne skončené. Z obsahu podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že otec maloletého dieťaťa sa nariadením neodkladného opatrenia domáha uloženia povinnosti matke podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu z dôvodu, že matka vyššie uvedené súdne rozhodnutie nerešpektuje. Odvolací súd však v tejto súvislosti dodáva, že nariadenie takéhoto neodkladného opatrenia nie je pre dané rodinné väzby a vzťahy medzi účastníkmi konania smerodajné a riešiacie napätú situáciu, kedy matka nerešpektuje súdne rozhodnutie, ktoré zakladá oprávnenie otca sa s maloletým dieťaťom stykať, pretože v predmetnej veci je bezodkladnou potrebou vyriešiť aktívnu realizáciu súdom nariadeného styku otca s maloletým dieťaťom, a nie ukladať matke povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu. Pri odbornom psychologickom poradenstve sa jedná o dlhodobý proces ako prostriedok smerujúci k zmene postoja matky maloletého dieťaťa pozitívnym smerom vo vzťahu k realizácii súdom nariadeného styku, pričom toto poradenstvo už od jeho začiatku nezaručuje uskutočňovanie styku otca s maloletým dieťaťom nariadeným spôsobom. Riadna realizácia styku otca s maloletým dieťaťom je predmetom konania o výkone rozhodnutia - uznesenia sp. zn. 11P/234/2015 zo dňa 20.08.2018, v ktorom súd disponuje dostatočnými prostriedkami na zabezpečenie výkonu tohto súdneho rozhodnutia a dostatočnými prostriedkami na primátie matky maloletého dieťaťa rešpektovať rozhodnutie súdu. Pre otca maloletého dieťaťa je prvoradým vyriešiť otázku styku s maloletým dieťaťom, pričom nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd uloží povinnosť matke podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu, pre situáciu nerealizácie styku otca s maloletou O. nie je v súčasnosti žiadnym spôsobom prospešné, keďže sa jedná o dlhodobý proces zmeny postoja matky k realizácii styku. Z uvedeného hľadiska preto nemožno hovoriť o naliehavosti potreby bezodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania formou navrhovaného neodkladného opatrenia.

10. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí poukazoval na princíp subsidiarity neodkladného opatrenia, ktorý je potrebné pri nariaďovaní neodkladných opatrení zachovať. Princíp subsidiarity neodkladného opatrenia sa aplikuje vo vzťahu k iným konaniam a inštitútom, prostredníctvom ktorých môže byť dosiahnutá účinná súdna ochrana, najmä ak sú práva a oprávnené záujmy navrhovateľa neodkladného opatrenia adekvátne a účinne chránené. Odvolací súd zdôrazňuje, že vzhladom na subsidiaritu neodkladného opatrenia vo vzťahu ku ostatným prebiehajúcim konaniam, nie je v danej právnej veci daná potreba neodkladnej úpravy pomerov ako požadoval otec maloletého dieťaťa v podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože otec maloletého dieťaťa disponuje ďalšími právnymi prostriedkami na ochranu svojich práv v rámci konania pod sp. zn. 10Em/3/2018 o výkone rozhodnutia. Pre otca maloletého dieťaťa je podstatným domáhať sa vykonateľnosti rozhodnutia sp. zn. 11P/234/2015

zo dňa 20.08.2018, avšak na takýto účel slúži práve konanie o výkon súdneho rozhodnutia sp. zn. 11P/234/2015 zo dňa 20.08.2018 vedené pod sp. zn. 10Em/3/2018, a nie nariadenie neodkladného opatrenia o povinnosti podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu. Hoci konanie o výkone rozhodnutia prebieha pol roka, čo sa môže otcovi maloletého dieťaťa zdať ako neprimerane dlhé, žiadne skutočnosti nenasvedčujú tomu, že by toto konanie bolo neefektívnym. Záverom odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že súd prvej inštancie začal samostatné konanie o uloženie výchovného konania pod sp. zn. 9P/55/2019, v rámci ktorého súd posúdi druh a rozsah výchovného opatrenia tak, aby najlepšie zabezpečilo účel a význam výchovného opatrenia. Aj z tohto hľadiska je nariadenie otcom navrhovaného neodkladného opatrenia nedôvodným.

11. V predmetnom konaní teda nie je osvedčená dôvodnosť bezodkladnej potreby riešenia rodinnej situácie prostredníctvom navrhovaného neodkladného opatrenia. V tomto prípade je potrebné postupovať a pokračovať v konaní o výkon rozhodnutia, v ktorom sa skúmajú objektívne ospravedlňujúce dôvody matky na nerešpektovanie rozhodnutia súdu sp. zn. 11P/234/2015 zo dňa 20.08.2018, nariaďujúceho, že otec je oprávnený sa s maloletou O. stretávať každý nepárny týždeň v roku v stredu od 15,00 hod do 16,00 hod na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny v Topoľčanoch, v referáte poradensko-psychologických služieb bez prítomnosti matky, za prítomnosti pracovníka, do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 11P/234/2015. Poukazujúc na uvedené skutočnosti, predovšetkým na to, že otec maloletého dieťaťa dostatočne neosvedčil naliehavosť bezodkladnej potreby upraviť pomery nariadením ním navrhovaného neodkladného opatrenia medzi účastníkmi tohto konania, odvolací súd napadnuté uznesenia súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil s poukazom na § 387 ods. 1 a 2 CSP.

12. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).